

Дзвінскі ўзгорак

Кроч на свой родны,
дзвінскі ўзгорак,
каб глядзець у будучую сінь

ГРАМАДСКА-ПАЛІТЫЧНАЯ ГАЗЕТА ВІЦЕБСКАГА РАЁНА, №17 (86)
ЛІПЕНЬ 2018 ГОДА

РЭКВІЕМ

АДВЕДАЛІ МАГІЛЫ СЯБРОЎ

2 лістапада, у некалі афіцыйную дату дзяржаўнага календара, адзін з найстарэйшых віцебскіх актывістаў Барыс Хамайда разам з паплечнікамі ўсклаў кветкі на магілы пахаваных у Віцебскім раёне пачынальнікаў дэмакратычнага руху у Віцебску.

Традыцыю запачаткавалі ў 2006 годзе, калі памёр колішні кіраўнік гарадзкой арганізацыі КХП БНФ Уладзімер Плешчанка. Штогадовы жалобны маршрут пачынаецца з гарадзкіх могілак «Копці», вядзе да магілы Уладзімера Плешчанкі, што ў вёсцы Друкава, і заканчваецца ля сымбалічных крыжоў у памяць ахвяраў таталітарнага рэжыму ля вёскі Паляі.

Большая частка сяброў знайшлі свой спачын на могілках «Копці». Гэта колішня чальцы БНФ Алесь Мудрычэнка, Раман Салаўян, Сяргей Цярэнцьеў, а таксама старшыня абласной арганізацыі АГП Алена Залеская. У сьнежні мінулага году тамсама пахавалі незалежнага віцебскага журналіста Уладзімера Жыгулова.

Самым кранальным момантам сталася наведваньне магілы блізкага сябра Барыса Хамайды Уладзімера Плешчанкі. Як зазначыў Барыс Ханонавіч, не зважаючы на тое, што з дня сьмерці прамінула ўжо дванаццаць гадоў, адчуваньне страты ня стала меншым.

Кажа спадар Хамайда:

— Мы ж людзі. Мы павінны памятаць тых, з кім мы пачыналі, хто паклаў сваё жыцьцё за Беларусь. Той народ, што ня памятае мінулага, ня мае будучыні. Таму трэба памятаць. Лічу, што Дзяды — гэта такі дзень, калі трэба ўсё адкладаць і ехаць, не зважаючы на надвор'е. Пакуль жывыя, будзем езьдзіць.

Былая актывістка Галіна Люмарава так патлумачыла свой удзел у сёлетнім жалобным маршруце:

— Калісьці з гэтымі людзьмі я была зьвязаная праз клюб Барыса Хамайды «За дэмакратычныя выбары». Гэта тыя асобы, якія хацелі бачыць нашу краіну свабоднай, дэмакратычнай, эканамічна разьвітай. Таму прыехала сюды сёньня разам зь сябрамі.

У лесе ля Паляёў ляжаць сотні, а мо і тысячы невядомых ахвяраў сталінскага рэжыму. На дзяржаўным узроўні ніхто ня ўзгадвае тых людзей. І толькі дзякуючы намаганьням прадстаўнікоў віцебскай дэмакратычнай супольнасьці некалькі разоў на год кладуцца кветкі і запальваюцца зьнічкі ў памяць бязьвінна забітых таталітарным рэжымам грамадзянаў.

“Віцебская вясна”

КРЫМІНАЛ

ЮРИСТ ПРИСВОИЛ ДЕНЬГИ

Пожилые супруги решили приватизировать дом в агрогородке Копти, где прожили 12 лет. Они обратились на сельхозпредприятие Витебского района, на чьем балансе числилось здание.

Процедурой занялся 27-летний юрист. Однако он взял у пенсионеров 295 рублей и потратил их на личные нужды.

Семейная пара решила приватизировать свое жилье еще в 2014 году. Они быстро подготовили необходимые документы и предоставили их в КУСХП.

Однако в последнее время в организации несколько раз увольнялись юристы. Новым сотрудникам приходилось заново вникать в суть вопроса, поэтому приватизация постоянно затягивалась.

Два года назад приватизацией дома супругов занялся новый юрисконсульт.

— Срок действия документов, необходимых для передачи дома в собственность супругов, истекал, — сообщил представитель прокуратуры Витебского района Никита Романовский. — Документы нужно было переоформлять. Требовалась повторная оценка жилого здания. Юрисконсульт сообщил об этом семейной паре и добавил, что для осуществления процедуры ему необходимо 295 рублей. Летом 2017 года муж и жена передали ему эту сумму.

Получив деньги, юрисконсульт перестал отвечать на звонки супругов и избегал встреч с ними. В марте этого года семейная пара обратились к руководству предприятия и узнала, что «этот человек здесь уже несколько месяцев не работает». Жители агрогородка поняли, что стали жертвами мошенника и обратились в милицию.

В ходе расследования дела обвиняемый полностью признал свою вину.

— Юрисконсульт сообщил, что намеренно вводил в заблуждение своих жертв, — рассказывает Никита Романовский. — Мужчина признался, что заниматься приватизацией дома супругов не собирался изначально, а решил получить от них деньги, чтобы потратить их на личные нужды.

Приговор по делу еще не вынесен. За мошенничество экс-юрисконсульту грозит лишение свободы на срок до 3 лет.

Читать полностью: https://news.tut.by/society/615708.html

ДЗЯДЫ

ПАКУЛЬ МЫ ПАМЯТАЕМ, ЁСЬЦЬ НАДЗЕЯ

3 лістапада, у Зьмітраўскую суботу (паводле бізантыйскай традыцыі), сябры грамадзянскай ініцыятывы «Хайсы» наведалі месцы пахаваньняў рэпрэсаваных у ваколіцах Віцебску. Разам з актывістамі ў імпрэзе памяці ўдзельнічаў і сьвятар.

Пробашч віцебскага касцёла святога Антонія Вячаслаў Барок асьвяціў пастаўленыя актывістамі крыжы, маліўся ды прасіў Госпада, каб той дараваў правіны людзям, што былі забітыя, а таксама прасіў даравання для тых, хто забіваў невінаватых.

Першым месцам, якое ўшанавалі актывісты, сталіся цывільныя могілкі ля вёскі Мазалава. Тут 28 жніўня 2018 году знайшлі свой спачын парэшткі 302-х рэпрэсаваных, якія былі эксгумаваныя ва ўрочышчы Хайсы. Пахаваньне, на якое сяброў ініцыятывы не запрасілі, стала чарговай спробай з боку ўладаў адтэрмінаваць абвяшчэньне праўды пра злачынствы савецкай улады за часамі Сталіна.

Кажа кіраўнік ініцыятывы «Хайсы» Ян Дзяржаўцаў:

— Мы прасілі прадстаўнікоў Мазалаўскага сельсавету, каб знойдзеныя ў Хайсах парэшткі пахавалі тамсама, але на гэта ніхто не зьвярнуў увагі. Злачынцы пакрываюць злачынцаў. І гэта вельмі прыкра. Мы прыехалі сюды, каб ушанаваць людзей, якіх зьнішчала савецкая ўлада на загады з Масквы.

Ксёндз Вячаслаў Барок:

— Выснова напрошваецца адна: мы, як беларусы, як нацыя, ня будзем мець будучыні, калі ня будзем здольныя нанова прачытаць гэтую трагічную старонку нашай гісторыі. Ацэньваючы мінулае, мы ўсьведамляем, што продкі нашыя былі рознымі: адны былі катамі, а другія — ахвярамі. І мы, сёньняшнія нашчадкі катаў і ахвяраў, дзеля пабудовы будучыні мусім знайсьці паразуменьне між сабой. Гэта складаная справа.

Трэба разумець, што мы ніколі не збудуем наш утульны агульны дом, калі не дакранёмся да гістарычнай праўды. Таму вельмі важна, каб былі адчыненыя архівы, каб мы даведаліся праўду пра ахвяраў, і пра тых хто іх забіваў. І гэта абавязкова трэба зрабіць дзеля таго, каб мы спазналі межы таго велізарнага зла, якое адбывалася у той час. Без усьведамленьня межаў зла мы ніколі ня будзем у стане пакаяцца за мінулае.

На гэтых могілках нам трэба маліцца аб духу пакаяньня. І толькі калі пакаемся, будзем мець шанец збудаваць лепшую краіну. Краіну, у якой нам захочацца жыць. Краіну, зь якой ня будуць уцякаць нашыя дзеці. Краіну, у якой будзем мець паўнавартаснае жыцьцё.

Падаецца, што гэта немагчыма, але тое, што немагчыма ў чалавека, магчыма ў Бога. Бог можа зрабіць усё. Молячыся тут, мы можам мець ціхую надзею, што праз шанаваньне нашых памерлых Бог дазволіць нам паяднацца і прымірыцца з нашай гісторыяй.

Паводле афіцыйных дадзеных на мэмарыяле пахавалі парэшткі 172 асобаў. Хаця, як лічаць актывісты, людзкіх парэшткаў было значна больш. Улады ня ўзялі пад увагу бясспрэчныя доказы і пайшлі на непрыхаваную фальсыфікацыю. Яны абвясьцілі забітых сталінскім рэжымам грамадзянаў ахвярамі фашыстаў ды ў 2016 годзе пахавалі іх на вайсковым мэмарыяле побач з салдатамі Чырвонай арміі, якія загінулі тут у 1944 годзе.

Ян Дзяржаўцаў:

— Парэшткі праляжалі больш за год у Мазалаўскім сельскім савеце. Столькі часу спатрэбілася ўладам, каб прыняць канчатковае рашэньне. І гэта тады, калі больш за трыццаць апытаных мной грамадзянаў сьцьвярджалі, што ў Хайсах расстрэльвалі рэпрэсаваных. А два чалавекі пацьвердзілі, што ў 1941 годзе рэпрэсаваных у Хайсоўскі лес прывозілі цэлымі вагонамі. Мы прасілі ўлады пахаваць парэшткі там жа, у лесе ля Хайсоў, аднак нас ніхто не паслухаў. Людзей пахавалі, як ахвяраў фашызму. Але ж гэта блюзьнерства.

Будзем жа маліцца, каб тое, што адбылося, ніколі не паўтарылася.

Развазвае ксёндз Вячаслаў Барок:

— Чым больш заглыбляесься ў гісторыю чырвонага тэрору, тым больш усьведамляеш, што камуністычны рэжым — сапраўднае зло. І нашая памылка, што мы дасюль не асудзілі камунізм. Ён, як і фашызм, з аднаго поля ягада. І пакуль мы не ўсьвядомім гэтага, ня будзе нам будучыні. Трэба і ў гэтым таксама пакаяцца.

І тое, што ахвяраў камуністычнага рэжыму пахавалі тут каля чырвонай зоркі, ёсьць кпінамі з гэтых людзей, бо яны загінулі ад чырвонай ідэалёгіі. І

(працяг на стар. 2)

ДЗЯДЫ

(пачатак на стар. 1)
тут яшчэ раз вырашылі над імі пасьмяяцца.

Па меркаваньнях некаторых, чырвоная зорка — гэта сымбаль зла, сымбаль сатаны. А мы — хрысьціяне, мы шануем крыж, бо гэта сымбаль перамогі Хрыста над сьмерцю, праўды над фальшу і дабра над злом.

Таму зь верай молімся за людзей, якія загінулі ад чырвонага тэрору, ад сталінскіх рэпрэсіяў і просім для іх даравання зямных правінаў і жыцьця вечнага.

Ва ўрочышчы Хайсы ксёндз Вячаслаў Барок блаславіў крыжы на месцы расстрэлаў і катаваньняў людзей, зьнішчаных чырвоным тэрорам.

Каталіцкі сьвятар адзначыў:

— Калі я стаю тут, мне прыгадваюцца біблійныя словы Яна Багаслова, дзе ён згадвае Армагедон, апошнюю бітву паміж дабром і злом. Але я так думаю, што ня трэба чакаць Армагедону, бо ён ужо пачаўся. І зараз ідзе барацьба паміж дабром і злом. Тое, што адбылося ў гэтым лесе, — злачынства, і няма апраўданьня гэтаму злачынству.

Справа яшчэ ў тым, што злачынства, у якім не пакаяліся, мае такую прыроду, што яно раней ці пазьней паўторыцца. І яно сёньня паўтараецца, калі стаіш у гэтым лесе і бачыш гэтыя косьці, дакранаесься да іх.

Таму перада мной, як сьвятаром, паўстаюць пытаньні, якія я вымушаны задаць уголас: «Калі ляжаць косьці, чаму яны не пахаваныя?», «Дзе супрацоўнікі пракуратуры?», «Дзе супрацоўнікі МУС?», «Чаму ніхто не дасьледуе факт знаходжаньня гэтых касьцей?» І адказ паўстае адзін: «Калі з боку адпаведных органаў ёсьць маўчаньне, то згодна з каталіцкім маральным багаслоўем, той хто маўчыць на зло, той зло робіць. І сёньня зьяўляецца суаўтарам таго мінулага злачынства». Гэта моцнае абвінавачваньне, але па-іншаму немагчыма.

Аднак пакуль мы памятаем, ёсьць ціхая надзея на сьветлую будучыню.

Жалобны маршрут сяброў ініцыятывы «Хайсы» завяршыўся ў Паляях. У месцы, дзе ў далёкім 1989 годзе ўпершыню ўзгадалі пра палітычныя рэпрэсіі і дзе паставілі першы крыж ва ўшанаваньне памяці рэпрэсаваных.

"Віцебская вясна"

ТРАНСПАРТ

ПРЫПЫНАК ПА ПАТРАБАВАННІ

Актывістка Беларускай хрысціянскай дэмакратыі Алена Янушкоўская звярнулася да Віцебскага абласнога камунальнага транспартнага ўнітарнага прадпрыемства «Аператар перавозак» па пытанні забароны прыпынкаў у малых населеных пунктах па шляху руху.

"Інтэрвалы ў раскладзе звычайных маршрутаў складаюць больш за дзве гадзіны, і людзям вельмі складана дабірацца. Неадназова была сведкай скандалаў пасажыраў з кіроўцамі, якія адмаўляліся браць людзей да патрэбнага ім прыпынку, спасылаючыся на забарону, парушэнне якой пагражае штрафамі. Таксама ўвесь час назіраю карціну, як міма стаячых на прыпынках людзей, праязджаюць паўпустыя маршрутныя таксі і аўтобусы. У прыватнасці, размова ідзе аб накіраванні Віцебск-Гарадок-Езярышча, прыпынак Бараўляны", - адзначыла актывістка.

У сувязі з гэтым яна просіць увесці прыпынак па патрабаванні па шляху руху маршрутаў, а таксама забіраць з прыпынкаў людзей, каб палегчыць ім і без таго нялёгкае жыццё, і палепшыць рэнтабельнасць вашага прадпрыемства.

http://bchd.info

НАЦЫЯНАЛЬНЫ КОНКУРС

ИНСПЕКТОР ВИТЕБСКОГО РОВД ПОБЕДИЛ

В Несвиже завершился 14-й республиканский смотр-конкурс на звания «Лучший участковый инспектор милиции» и «Лучший участковый инспектор по делам несовершеннолетних», приуроченный к 95-летию со дня образования службы участковых инспекторов милиции.

Участие в конкурсе принимали лучшие представители профессии, определенные по итогам районных и областных отборочных туров. Конкурсанты состязались в знаниях нюансов тактико-специальной, медицинской, огневой и физической подготовки, а также держали экзамен по этикету и ораторскому искусству.

16 ноября в Национальном историко-культурном музее-заповеднике «Несвиж» лучших из лучших ждали новые служебные автомобилями и компьютеры.

Мероприятие традиционно проводится в канун Дня образования службы. 17 ноября 1923 года была утверждена Инструкция участковому надзирателю города, заложившая нормативную базу для создания и развития участковой службы.

Итак, среди инспекторов по делам несовершеннолетних победителем стал — участковый инспектор ИДН Витебского РОВД старший лейтенант милиции Алексей Савченко. С дипломом победителя он также получил ключи от нового служебного автомобиля. Вторым стал также представитель Витебщины — старший участковый инспектор Щарковщинского РОВД старший лейтенант милиции Иван Мацкевич. Третье место в смотре-конкурсе занял участковый инспектор ИДН Первомайского РУВД столицы старший лейтенант милиции Вячеслав Полупанков.

Лучшим участковым инспектором республики признан участковый инспектор милиции Браславского РОВД старший лейтенант милиции Николай Иванов, серебро у майора милиции Сергея Манцевича из Березовского РОВД.

Тройку лидеров замыкает победитель прошлого года — участковый инспектор милиции Новополоцкого ГОВД капитан милиции Вадим Маркович.

В общекомандном зачете команды участковых и ИДН Витебской области заняли высшие ступени пьедестала! От всей души поздравляем победителей!

А.Смоленский

ПЕРАПІС

СУПРАЦЬ ПАДАРАЖЭННЯ ПРАЕЗДУ

Жыхары Заронаўскага сельсавета Віцебскага раёна накіравалі калектыўны зварот у Віцебскі аблвыканкам ў сувязі з закрыццём Полацкага моста ў Віцебску.

Паводле актывісткі Беларускай хрысціянскай дэмакратыі Алены Янушкоўскай, агулам свае подпісы паставілі 120 чалавек з розных населеных пунктаў. Акрамя таго, подпісы збіраліся ў пасажыраў аўтобусаў.

Згодна з звароту, у сувязі з закрыццём моста змяніўся маршрут руху і прыпынкаў грамадскага транспарту ў раёне і Віцебску, павялічыўся час у дарозе, а таксама вырас кошт праезду, для некаторых вёсак амаль удвая.

У сувязі з гэтым жыхары сельсавета патрабуюць у выпадку немагчымасці адкрыцця Полацкага моста кампенсаваць выдаткі на праезд з-за яго падаражэння, зрабіць карэкцыю руху транспарту без шкоды для насельніцтва, а таксама ўзгадніць з людзьмі зручныя для іх прыпыначныя пункты.

Паводле bchd.info

ПЕРАПІС

ПЕРВЫЙ ЭТАП

В Витебском районе в ноябре будут составлены списки жилых домов в г. п. Сураж, Яновичи и аг. Новка.

Как рассказала заместитель начальника Главного статистического управления Витебской области — начальник отдела демографической статистики и переписи населения Наталья Шруб, регистраторы обследуют все строения как действующие, так и находящиеся в стадии строительства, в которых проживают или могут проживать люди к моменту проведения переписи населения в октябре 2019 г.

Для выполнения постав-ленных задач регистраторы оснащены планшетными компьютерами с установленным на них специальным программным обеспечением, позво-ляющим в режиме реального времени осуществлять работу с картографическим материалом. На карте регистраторского участка отображены объекты местности (дороги, улицы, строения) с указанием адресных точек зданий, которые содержат данные о местонахождении, назначении, количестве квартир, подъездов и тому подобное.

При обходе регистратор уточнит, действительно ли здание существует по указанному адресу, проверит атрибутивную информацию и при необходимости откорректирует ее. Если в ходе проверки обнаружится здание, которое отсутствует в рабочем списке, но в нем проживают люди, регистратор должен будет добавить новую адресную точку здания на карту.

А.Адамов

ЗОРКІ

ЭКСКУРСИЯ В ПЛАНЕТАРИЙ

Экскурсию провел известный белорусский астроном, доцент ВГУ Владимир Александрович Голубев.

9 ноября Клуб деловых женщин Ассоциации Нанимателей и Предпринимателей Витебской области посетил планетарий в Новкинской общеобразовательной школе Витебского района.

Сам планетарий (это, кстати, второй планетарий в нашей области после ВГУ) открыт с 2015 года в рамках совместного белорусско-прибалтийского образовательного проекта при финансовой поддержке Евросоюза. Он собрал фотографии, документальные свидетельства, дипломы и грамоты Витебской астрономии, имеется даже осколок метеорита.

А именем самого Владимира Александровича Голубева назван астероид (малая планета), который открыл его ученик. И, конечно, главное — это сам планетарий с современным оборудованием и множеством сферических фильмов, мультфильмов и фотографий.

Особую гордость Владимира Александровича составляет модель учебного планетария, которую они сделали сами с обычного глобуса:

— По координатам мы накололи тоненькой иголочкой маленькие звезды из звездного атласа, — рассказал Владимир Александрович. — Затем нанесли карандашом линии созвездий. В зависимости от блеска звезд сделали отверстия разного размера, но даже самое большое было меньше 1 мм.

Изнутри и снаружи покрасили глобус в черный цвет. Внутрь поместили источник света, который проецирует звезды на купол.

И таким образом все присутствующие в полной темноте на куполообразном потолке обсерватории могут наблюдать звезды и созвездия, а экскурсовод лазерной указкой расскажет все их закономерности.

В планетарии, конечно же, проходят занятия для школьников. Кстати, Новкинская школа неоднократно признавалась лучшей в Витебском районе. Но также и любой желающий может посетить второй по величине планетарий в нашей области. Для этого достаточно записаться на экскурсию.

Ольга Тимошенко

АБ'ЯВА

Каб атрымліваць кожны нумар газеты "Дзвінскі Узгорак" паведаміце рэдакцыі аб гэтым. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэдэфануйце.

Калі парушаны вашы правы спажыўца, працаўніка, то даем эфектыўныя парады па абароне права і пошуку бясплатных юрыстаў. Звяртайцеся на адрас газеты "Дзвінскі Ўзгорак".

Наша газета стала размяшчацца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

ХАЛЯВА

«АЛЕКСАНДР ГРИГОРЬЕВИЧ УСПЕШНО ОХАЛЯВИЛ ВСЕХ БЕЛОРУСОВ»

Президент и народ явно нашли друг друга, считает известный экономист Леонид Заико.

Руководитель Научно-исследовательского центра Мизеса Ярослав Романчук и руководитель аналитического центра «Стратегия» Леонид Заико обсудили в Белгазете, готовы ли белорусы к рынку и свободе, если судить по результатам опроса Исследовательского центра ИПМ.

Заико: — Движуха, определенно, есть. Белорусский электорат развивается. Вот только вопрос, в какую сторону?

Романчук: — У белорусов какая-то аксиологическая шизофрения. Судите сами: на вопрос «Что государство должно делать для людей?» 99,6% посчитали, что «давать возможность зарабатывать», и в то же время 95,4% выбрали вариант «обеспечивать льготы и пособия».

Заико: — Это называется «раздвоение сознания». С одной стороны, они вроде бы и не против рынка, с другой — и от льгот отказываться не хочется.

Романчук: — То есть белорусы готовы идти в рынок, но только при условии, что на входе в него будет стоять дядечка, олицетворяющий государство, и раздавать льготы: кому копеечку даст, кому рубль отстегнет? А понимают ли белорусы, что «давать возможность зарабатывать» подразумевает в том числе создание конкуренции, низкие налоги, прекращение государством практики конфискации имущества предпринима-телей и других форм поражения их в правах?

Заико: — Эко вы, батенька, запустили... Прямо как Джон Мейнард Кейнс при соблазнении балерины дягилевской антрепризы Лидии Лопуховой. Не надо, батенька, так, не надо. Вы слишком многого хотите от нашего электората.

Романчук: — Белорусам пора бы уже избавиться от представления, что государство — это нянька, воспитатель, учитель, врач, вПопуДутель. Но не получается. Как показывают результаты опроса, по мнению белорусов, государство должно: обеспечивать пенсию (98,9%), выплачивать высокую стипендию (87,8%), обеспечивать бесплатное среднее (96,7%) и высшее образование (88,7%), обеспечивать качественное медобслуживание (98,4%), помогать при покупке жилья, давая льготные кредиты (94%), гарантироватьтрудоустройство (95,3%). То есть почти все должно делать государство.

Заико: — А что вы хотели? Чтобы белорусы вдруг стали самоответственными? Если страна живет в условиях мягко стеленной соломки, откуда это может появиться? Беларусь поставляет 22 млн. т нефти в год, а ей достаточно 7 млн. т. Александр Григорьевич сам успешно, я бы даже сказал гениально, взял и охалявил всех белорусов. Сделал большую общенациональную халяву. А потом сам и говорит: народ к рынку не готов.

Романчук: — Отсюда, наверное, у белорусов просто какое-то обожествление и идеализация института «государство». Так, 42,6% респондентов ответили, что государство дает им возможность зарабатывать; 62,9% считают, что оно обеспечивает льготы и пособия; 41,3% — помогает при покупке жилья и дает льготные кредиты. Президент и народ явно нашли друг друга.

Заико: — Белорусы никогда не жили в условиях рынка. Они жили в патерналистской, несвободной, неконку-рентной системе. Конку-ренция для белоруса — страшный ужас. Ни чиновник из министерства, ни руководитель региональной администрации не хочет конкуренции. К чему она им? Их попы прочно прилипли к стульям. Им и так хорошо. «Раз ни Петрович, ни Семенович, ни Федорович не хотят себе конкурентов, то на хрен мне эта конкуренция?» — думает простой белорус. Так что, государство, давай-ка мне льготы, помогай квартиру строить.

Романчук: — Это вера в доброго царя, сильную руку или справедливость государства?

Заико: — Это не вера. Это полное разложение общества, или, как в математике, разложение многочлена: члены общества предпочитают смотреть в окошко и ничего не делать, вместо того, чтобы создавать свое дело.

Романчук: — Белорусы не были подвержены такой уж сильной глобализации, в отличие от других стран. Они сидели в своем болотце да без конца клепали разрушенные хозяйственные связи, пытаясь их восстановить. Доклепались до того, что на фундаментальный вопрос о том, кто должен регулировать цены, 52% белорусов выбрали вариант «большинство цен должны устанавливаться и контролироваться государством». Только 32,2% ответили, что «большинство цен должны устанавливаться на основе спроса и предложения без государственного вмешательства». Действительно, народ имеет то правительство, которое заслуживает…

"Салідарнасць"

ПРАЎДА ЖЫЦЦЯ

ДАЛОЎ КАЛАНІЯЛЬНЫЯ ПЕРАЖЫТКІ!

Раз-пораз у нацыянальна свядомым сегменце фэйсбука ўспыхвае справакаванае чарговай нагодай абурэнне: як гэтыя расійцы смеюць называць нашу дзяржаву «Белоруссией»! Я такіх жарсцяў не падзяляю. Ну называюць і называюць. Гэта ж іх мова, іх правілы, іх медыі. Немцы не патрабуюць, каб мы называлі іх краіну «Дойчланд», а літоўцы, здаецца, не фантануюць абурэннем з нагоды «Вільні» ў нашых тэкстах.

Для мяне дык нашмат горай іншае. Калі ў нашых медыях — часцей міжволі, па інерцыі, чым свядома, — культывуюцца тэрміны, вобразы, уздымаюцца на шчыт персаналіі, даты і традыцыі, што дэ-факта звязаны з рэшткамі каланіяльнага менталітэту.Мысамісябемалюем асколкам імперыі, па інерцыі прывязваем канатацыямі да ўсходняй суседкі.

Давайце называць Беларусь краінай!

Пачнем з элементарнага — прагнозу надвор'я, які ахвотна і рэгулярна змяшчаецца на ўсіх рэсурсах, бо гэта людзі чытаюць.

Дык вось, лексічны шаблон, на якім грунтуюцца паведамленні сіноптыкаў, не змяніўся з часоў майго дзяцінства (а я яшчэ Хрушчова на вокладцы свежага «Огонька» памятаю). «Па рэспубліцы месцамі дажджы». Па рэспубліцы!

Магчыма, для заходняга вуха ў слове «рэспубліка» няма ніякіх спецыфічных канатацый. Ну, проста форма дзяржаўнага кіравання, пры якой найвышэйшыя органы абіраюцца на пэўны тэрмін.

У мяне ж (і, як пераканаўся, не ў мяне аднаго) — устойлівая канатацыя з адміністрацыйна-тэрытарыяльнай будовай Савецкага Саюза. Тады толькі сам СССР яго насельнікі маглі называць краінай ці дзяржавай. Далей — як ніжэйшыя звёны іерархіі, адміністрацыйныя адзінкі — ішлі рэспублікі, вобласці, раёны, сельсаветы. БССР дзяржавай ці краінай ніхто не называў, гэта было табу. Ды і напраўду ніякага рэальнага суверэнітэту тагачасная рэспубліка не мела, была цалкам падпарадкавана Маскве.

Дарэчы, для мяне паказальна, што Беларусь упарта называюць менавіта рэспублікай у расійскіх медыях. Тым самым нібыта ставячы на адну роўніцу з якой Башкірыяй ці Саха (Якуціяй). Пярэсціць гэтай самай «рэспублікай» і «Sputnik Беларусь». Напрыклад, паведамляецца, што «в рейтинге эффективности национальных систем здравоохранения республика обошла США и Россию...», што для ўдзелу ў Мюнхенскай канферэнцыі «в республику уже прилетел президент Армении» і да т. п.

Ну, у Sputnik'а, магчыма, гэта свядомая лінія. Але нашто нашы, айчынныя рэсурсы міжволі падгульваюць у гэтым сэнсе маскоўскім ды прамаскоўскім? Нашто доўжыць у такіх кантэкстах існаванне лексічнага стэрэатыпу, які фактычна ёсць асколкам імперскіх часоў?

Ад Кулібіна да Петрасяна. Сіндром правінцыі

А цяпер прабяжымся поглядам па загалоўках ды тэкстах свецкай хронікі. Розныя персаналіі расійскага маскульту — ад Галкіна з Пугачовай да Петрасяна са Шнуром — нярэдка фігуруюць без аніякіх маркераў, што гэта замежныя артысты. Нібыта Беларусь — культурная правінцыя Расіі, частка таго самага «русского мира».

Як па мне, дык у прынцыпе не варта было б надаваць столькі ўвагі перапрасанню бруднай бялізны расійскай багемы. Ужо лепей давайце пра сваю. І не столькі пра скандалы, колькі пра творчыя навінкі.

Ці вось загалоўкі з маёй калекцыі: Беларускі Кулібін пабудаваў уласны ветраны рухавік;

Бабруйскі Кулібін распавёў, як сабраў электрычны ровар. І нават (тут давядзецца даць без перакладу): Белорусские «кулибины»: когда руки не для скуки

Гэтаксама можна сустрэць і «беларускага Мічурына», і іншыя параўнанні нейкіх нашых людзей, што дасягнулі поспехаў у той ці іншай галіне, з расійскімі нібыта прататыпамі. Чаму менавіта расійскімі?

Зазначу, што частка фігур з той расійскай абоймы — зусім не першапраходцы, ім штучна, не грэбуючы фальсіфікацыямі, стварылі такую рэпутацыю падчас сталінскай барацьбы з «нізкапаклонствам перад Захадам». Бо звышмэтай было давесці, што ўсё больш-менш важнае ў гісторыі чалавецтва — у тым ліку і паветраны шар, і самалёт, і ровар — прыдумалі ды стварылі менавіта рускія.

У нас жа — рэальнае нізкапаклонства перад усходняй суседкай.

…Шэраг СМІ ў нас працягвае ўпарта накідаць Таццянін дзень як Дзень студэнта. Хоць гісторыя гэтай даты такая: 25 студзеня 1755 года, у дзень святой пакутніцы Тацціяны Рымскай, імператрыца Елізавета Пятроўна падпісала ўказ пра заснаванне Маскоўскага ўніверсітэта.

«Калі людзі не ведаюць гісторыі, то тады яны трапляюць у смешныя сітуацыі. Калі стваraўся Маскоўскі ўніверсітэт, Беларусь не ўваходзіла ў Расійскую імперыю. Таму ніякага дачынення Тацццянін дзень да Беларусі не мае ні з якога боку», — патлумачыў у свой час на «Радыё Свабода» Алег Трусаў.

Дык ці не лепей рабіць прамоцыю Міжнароднаму дню студэнтаў 17 лістапада? Трусаў, між іншым, прапанаваў дату 30 кастрычніка — дзень стварэння Віленскага ўнівэрсітэта. Але ж і тая прапанова не ўсім спадабалася, хаця б таму, што Вільня сёння — гэта літоўскі Вільнюс.

Карацей, давайце дыскутаваць. Але дакопвацца менавіта да родных дат. І не гнаць пухту пра тое, што ставіць навагоднія ёлкі нас прывучыў Пётр І, як гэта падаюць у многіх медыях пад Новы год. Пётр кіраваў яшчэ раней за Елізавету…

Развенчваць савецкі нараты̆

Калі як след разбірацца з датамі, то становіцца відавочна, што многія нават афіцыйна зацверджаныя святы ў сённяшняй Беларусі — ад Дня абаронцаў Айчыны да Дня Кастрычніцкай рэвалюцыі — прывязаны да падзей расійскай гісторыі. 7 лістапада 1917 года бальшавікі здзейснілі пераварот у Петраградзе, тагачаснай сталіцы Расіі. 23 лютага 1918 года чырвоныя атрады ўцякалі ад немцаў пад Псковам ды Нарвай (тут двайны абсурд: святкуем чужую паразу). Скажыце: якое гэта мае дачыненне да суверэннай Беларусі?

Высокае тутэйшае начальства трымаецца за гэты фальшывы савецкі наратыў збольшага праз інерцыю ды брак свежага мыслення. Зразумела, што дзяржаўная прэса хоцькі-няхоцькі падтрымлівае той нафталін. Але недзяржаўныя беларускія медыі мусяць спакойна тлумачыць шырокай публіцы, што гэта прывязка нашага календара да савецка-імперскай міфалогіі — штучная, хібная. Прыдзе час — і беларускі калядар зменіцца на карысць сапраўды нацыянальных дат.

А пакуль — хаця б далоў «рэспубліку»! Там, дзе мусіць гучаць: краіна.

Аляксандр Класкоўскі
https://baj.by

ДАКАЦІЛІСЯ!..

АЭС ЯК ГРАНДЫЁЗНАЯ АФЭРА

Нарада, якую 16 лістапада правёў Аляксандар Лукашэнка, чакалася даўно. На бюракратычнай мове яна атрымала назву «па пытаньні ўдасканаленьня сыстэмы кіраваньня беларускай энэргетыкай». Хоць асноўную праблему ўлады спрабуюць схаваць, аднак кіраўнік Беларусі ў сваім выступе на нарадзе яе абазначыў. Высьвятляецца, што галоўнае пытаньне рэфармаваньня энэргетычнага сэктару палягае ў тым, што рабіць з АЭС.

Яшчэ выступаючы 24 красавіка ў Нацыянальным сходзе з пасланьнем, Лукашэнка зрабіў амаль сэнсацыйную заяву: «Мне да гэтага часу ніхто ўцямна не далажыўся, як АЭС будзе ўбудаваная ў сыстэму энэргетыкі краіны». У іншай краіне гэта выклікала б шок. Рабіць праект на 11 мільярдаў даляраў і ня ведаць, як ён будзе ўбудаваны ў эканоміку, — гэта больш, чым простая расхлябанасьць. Гэта нанясеньне шкоды краіне ў асабліва буйных памерах.

Як можна зразумець, ва ўрадзе ніякага пляну інтэграцыі АЭС у эканоміку дасюль няма. Такая задача яшчэ толькі ставіцца. Хоць паводле ранейшага графіку атамная станцыя павінна была ўступіць у строй ужо ў 2018 г. Толькі з прычыны замены аднаго рэактара тэрмін пасунулі і будуць запускаць АЭС ужо наступным годам.

Сёньня ў Беларусі электраэнэргію даюць цеплавыя электрастанцыі, якія працуюць на расейскім газе. Ёсьць нават невялікія лішкі, якія экспартуюцца ў Літву.

З поўным запускам АЭС колькасьць электраэнэргіі павялічыцца прыкладна ў паўтара раза. І паўстае пытаньне, куды яе падзець. Калі прымалі рашэньне будаваць станцыю, то разьлічвалі, што электрычнасьць будзе экспартавацца і на гэтым можна будзе зарабляць валюту.

Але цяпер выходзіць, што экспартаваць няма куды. Польшча, Літва і Латвія інтэгруюцца ў энэргасыстэму Эўразьвязу. Там іншы спосаб рэгуляваньня частот. Таму пастаўляць туды электраэнэргію будзе складана з тэхнічных і камэрцыйных прычын. Акрамя таго, літоўцы моцна пратэстуюць супраць будаўніцтва Астравецкай АЭС і адмаўляюцца ад беларускай электраэнэргіі з палітычных матываў.

Беларускія чыноўнікі казалі, што ёсьць рынак ЭАЭС, куды можна будзе прадаваць лішкі электрычнасьці. Гаворка можа ісьці толькі пра Расею, бо іншыя краіны эканамічнага саюзу далёка, а перадаваць электраэнэргію на доўгія адлегласьці нявыгадна, бо сабекошт выйдзе завялікі. Але і ў Расеі досыць сваёй электрычнасьці, патрэбы імпартаваць яе няма.

Лукашэнка, выступаючы на нарадзе, зьвярнуў увагу ўраду на вельмі нізкі ўзровень спажываньня электрычнай энэргіі ў Беларусі ў параўнаньні з разьвітымі краінамі. Гэта сапраўды так. І перад урадам ставіцца задача перабудаваць прамысловыя прадпрыемствы, інфраструктуру, жыльлё пад большае спажываньне электрычнасьці. Напрыклад, замяніць газавыя катлы на электрычныя, дамы ацяпляць за кошт электрычнасьці — замест цяперашніх цеплатрас і цепласетак. І наладзіць масавую вытворчасьць электрамабіляў.

Усё гэта вельмі прыгожа, але ўзьнікае адно маленькае пытаньне: колькі такі праект будзе каштаваць? Гаворка ідзе пра мадэрнізацыю ня толькі прамысловасьці, але і інфраструктуры, камунальнай гаспадаркі. Усе праекты мадэрнізацыі асобных галінаў, напрыклад дрэваапрацоўкі, скончыліся правалам і скандаламі. А тут жа маштаб зусім іншы. Кошт гэтай грандыёзнай перабудовы ніхто не лічыў. Думаю, на ўсё гэта спатрэбіцца ня менш, чым на будоўлю самой АЭС (11 млрд даляраў).

Варта нагадаць, што станцыя будуецца амаль цалкам за расейскія сродкі. І паводле дамовы з Расеяй, як толькі запускаецца АЭС, Беларусь адразу пачынае вяртаць РФ крэдыт. Ужо сёньня Беларусь ня ў стане аплачваць свае даўгі і пастаянна просіць у Масквы іх рэфінансаваць. Калі ж давядзецца вяртаць крэдыты на АЭС, то доля бюджэту, якая выдзяляецца на гэтыя мэты, узрасьце. Невыпадкова Лукашэнка пасьля перамоваў у Сочы з Пуціным апавядаў, што прасіў расейскага прэзыдэнта падоўжыць тэрмін вяртаньня крэдыту і зьменшыць працэнтную стаўку. Пакуль адказу з Масквы няма.

Такім чынам, чым бліжэй да заканчэньня будоўлі АЭС, тым ясьнейшым робіцца, што гэты праект — грандыёзная афэра, за якую давядзецца расплачвацца некалькі пакаленьням беларусаў.

Валер Карбалевіч

#ЗАГОНБРСМ

ЧЫТАЧЫ РАСКАЗАЛІ, ЯК ЗАГАНЯЮЦЬ У БРСМ

У рэдакцыю Свабоды трапіла відэа, зьнятае ў адной зь менскіх гімназіяў, дзе навучэнцаў пагрозамі прымушаюць уступіць у БРСМ. На момант публікацыі відэа паглядзелі больш за 242 тысячы разоў. Ніжэй — рэакцыі карыстальнікаў сацсетак публікацыі Свабоды.

Юлія, настаўніца ангельскай мовы: «Працую ў школе шмат гадоў, і вы ня ўяўляеце, што мне прыйшлося выслухаць, калі ня ўсе дзеці ў клясе ўступілі ў БРСМ. Я іх добра разумею, там веруючыя каталіцкія сем'і, там строга без камсамолу. Але ў кабінэце дырэктара я сама вось такое выслухоўвала, як на відэа, я радзіме здрадзіла, і ўсё.... Усё роўна дзецям дазволіла не ўступаць».

Кацярына: «Калі я навучалася ва ўнівэрсытэце, на першым курсе прыйшлі з дэканату і ўсіх нас прымусілі напісаць заяву на ўступленьне ў БРСМ. Усе 5 гадоў была цішыня. А калі здалі выпускныя экзамэны і трэба было забіраць дакумэнты, то нам іх не аддавалі, пакуль ня выплацім усе ўзносы за 5 гадоў. Зараз я свайму дзіцяці таксама не дазволю ўступаць. Калі яна яшчэ ня там».

Аляксей: «Навучаўся ў Магілёўскім унівэрсытэце харчаваньня, прыйшлі прапанавалі ўступіць у БРСМ і прафсаюз. У прафсаюз уступлю, у БРСМ — не. Ніхто не настойваў. Сказалі, маўляў, добра, і ўсё».

Арцём, студэнт: «У нас у дзявятым прымушалі ўступіць, пагражаючы тым, што не аддадуць пасьведчаньне аб базавай адукацыі. Ужо чатыры гады з таго часу прайшло, за БРСМ не плачу, але куратар увесь час пужае і патрабуе. Кажа, ня будзеш плаціць — заваляць на дыплёме».

Міла: «Калі была на практыцы ў школе, з 10-м класам таксама прыкладна ў такім тоне размаўлялі. Настаўніца зьвярнулася да мяне, каб я падтрымала, а я кажу „ну, я 4 курсы адвучылася і ня бачу ў БДСМе неабходнасьці“. Але пасьля няёмкай паўзы настаўніца працягнула пра складанасьці пры паступленьні, атрыманьні інтэрнату і гэтак далей. На перапынку сказала вучням, што адзінае адрозьненьне ў мяне ад БРСМаўскіх — са стыпэндыі грошы не адлічваюць на БРСМаўскія патрэбы».

Яўген: «Мяне таксама прымушалі ў 2008 годзе (у 9-й клясе) уступаць у БРСМ. У квітках толькі расьпісваліся. Аргумэнты былі: не паступіш — не атрымаеш нармальных адзнак, не дадуць мэдаль (я з залатым скончыў) і іншыя жахі. Ужо ў ВНУ неяк на лекцыі пра любоў да Радзімы я ўстаў і папрасіў падняць руку тых, каго таксама прымусілі, запалохалі ўступіць [у БРСМ] — паднялі ўсе, апроч хлопцаў зь Менску. Ім тады можна было па жаданьні.

Ужо ў ВНУ спрабаваў выйсьці з БРСМ і перастаць плаціць — зноў пачалі запалохваць, нейкія вылікі рабілі са стыпэндыі, хацелі нейкі чэк прад'явіць, абыходныя, яшчэ нешта (ня памятаю). У выніку парэзаў білет і выкінуў. Мясцовых ідэйных (хто быў кіраўніком мясцовай ячэйкі камсамолу) папярэдзіў, каб мяне са сьпісаў сваіх выкрасьлілі».

Варвара Гузарэвіч: «Калі я вучылася ў 9 класе, у школе была актыўная БРСМ-агітацыя. Памятаю, падчас уроку настаўніца пачала на мяне крычаць, таму што я не хацела фатаграфавацца для білета БРСМ. Яна казала, што я падводжу школу, не паважаю настаўнікаў, што мяне не возьмуць ва ўнівэрсытэт і гэтак далей па сьпісу.

Я здалася. Зрабіла фота і напісала заяву, каб мяне ўзялі ў БРСМ. Дома ўжо дала сабе волю, ды расплакалася, з-за гэтага псыхалягічнага ціску. Бацькі мяне падтрымалі, сказалі, каб я вярнулася ў школу, ды выкінула гэтую заяву ў смецьцє. Я так і зрабіла.

У 11 класе нас засталося 3 чалавекі на паралель, хто так і не стаў часткай БРСМ. Мне гэта не перашкодзіла атрымаць добры атэстат, нават трапіць на дошку гонару ды паступіць у БДУ».

Навіна цалкам на сайце: www.svaboda.org

АБСУРД МЕСЯЦА

ПОМНІК, ДАРУЙ!

Відэа, у якім мужныя і пільныя міліцыянты ловяць вандала ля помніка Гарадавому (ці з дастаткова вялікай літары напісала я гэтае слова?), тым больш відовішча, дзе белакуры вандал шчыра просіць выбачэння ў помніка, узрушыла мяне да самых глыбінь душы.

Так! Перапрасіць у помніка! Менавіта гэтага так не хапае нам у нашай стабільна няшчаснай краіне недавучаных дзяцей, недалечаных хворых, недаабароненых ад гвалту жанчын і рана паміраючых мужчын. Ідэя вялікага, агульнанацыянальнага фэстывалю перапрашэньня ў помнікаў сама сабой узнікла і запалала паходняй у маёй настаўніцкай галаве.

У першую чаргу я б хацела запрапанаваць нашым мужным і пільнымабаронцампомнікаўпасадзіць у сваю машыну Леаніда Зайдэса — і няхай ён публічна і шчыра выбачыцца перад помнікам усім расстраляным у Курапатах. Ад самага лета да яго ганебнага рэстарану едуць-ядуць розныя асобы, якім ніяк ня едзецца і ня есца ў іншых, прыдатных для ежы, месцах — выбачацца можна да самага раньня.

Потым давайце зьбярэм некалькі аўтобусаў тых, хто адмаўляецца адкрываць беларускія групы ў садках, беларускія клясы ў школах, усіх, хто адчайна кладзецца на шляху выкладаньня беларускай гісторыі па-беларуску ў беларускіх школах — і завязем іх выбачыцца перад помнікам літары «Ў».

Недалёка ад гэтага помніка можна экскурсійныя аўтобусы яшчэ раз спыніць — і тым жа складам выбачыцца перад помнікам беларускай дзяржаўнасьці, якая насамрэч пачынаецца не ад 1917 году, а крыху раней, раней, помнік, мы ўсьведамілі, мы цяпер ведаем, і ўсім кажам, выбачай нам, помнік!

Велічны і трагічны, чакае ля сваіх ног складальнікаў праграм па беларускай літаратуры помнік Янку Купалу — доўга, доўга, са сьлязьмі павінны выбачацца перад ім складальнікі тых праграм, у якіх усё менш беларускай літаратуры, і ўсё больш белліту.

Міністар па падатках і зборах, а таксама правяральнікі ягонага міністэрства няхай выбачацца перад помнікам гандлярцы на Камароўцы — божухна мой, колькі цярпіць тая гандлярка ад празьмерна прагных зьбіральнікаў і правяральнікаў!

Міністэрства культуры, а таксама кіраўніцтва Спэцкамбінату да вясны ня ўправяцца выбачацца перад гранітнымі нашлёпкамі, якія ляжаць цяпер на Вайсковых могілках на месцах, дзе раней стаялі помнікі.

Ну, і фінальным мерапрыемствам я б арганізавала вялікую вандроўку ў Амэрыку, краіну капіталістаў і буржуа, няхайбыадплыўтудыадякогазручнага порту вялікі лайнэр, на які сабралі б мы чыноўніцтва рознага ўзроўню — і памкнулі б яны па акіянскіх хвалях да берагу Нью-Ёркскай бухты, каб горача і гучна выбачыцца перад статуяй Свабоды.

Аднаго не магу прыдумаць: перад якім помнікам запрапанаваць выбачыцца пільным і мужным міліцыянтам?

Ганна Севярынец

Заснавальнік і рэдактар: Смолікаў Канстанцін Эдуардавіч

Адрас рэдакцыі: г. Віцебск, вул. 1-я Сененская д.5, Тэл. +375-29-218-98-38, e-mail: kas_vit@tut.by
Газета выдаецца з лютага 2014 г.

Падпісана да друку 27.11.2018 у 17.10
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры падтрымцы аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.